

Predikan 14 söndagen efter Trefaldighet

Pastor Johannes Rydh

Stockholm, 18 september 2022

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Käre himmelske Fader! Vi tackar dig för din stora nåd, att du vill göra oss friska från syndens svåra sjukdom. Låt ditt heliga Ord komma rikligen till oss och upptända en sann kristen tacksamhet. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Joh. 5:1–14 (2 årgången)

Vid den tiden inföll en av judarnas högtider, och Jesus gick upp till Jerusalem. Vid Fårporten i Jerusalem finns en damm som på hebreiska heter Betesda. Den har fem pelargångar, och i dem låg många sjuka, blindade, halta och lama. Där fanns en man som hade varit sjuk i trettioåttio år. Då Jesus såg honom ligga där och visste att mannen hade varit sjuk så länge, sade han till honom: "Vill du bli frisk?" Den sjuke svarade honom: "Herre, jag har ingen som leder mig ner i dammen när vattnet kommer i rörelse, och när jag själv försöker ta mig dit, hinner någon annan före mig." Jesus sade till honom: "Stig upp, ta din bädd och gå!" Genast blev mannen frisk och tog sin bädd och gick.

Men det var sabbat den dagen, och judarna sade till mannen som hade blivit botad: "Det är sabbat. Du får inte bära din bädd." Han svarade dem: "Den som gjorde mig frisk sade till mig: Ta din bädd och gå!" Då frågade de: "Vem var det som sade åt dig att du skulle ta din bädd och gå?" Men han som hade blivit botad visste inte vem det var. Jesus hade nämligen dragit sig undan, eftersom det var mycket folk på platsen.

Senare träffade Jesus honom på tempelplatsen och sade till honom: "Se, du har blivit frisk. Synd inte mer, så att inte något värre drabbar dig."

Tacksamhet

Texterna handlar idag om tacksamhet. Det är inte bara artighetsfraser på det allmänna mänskliga planet i samvaron med vår nästa, utan en viktig del av det andliga livet. Den kristne som inte känner tacksamhet mot Gud är inte en sann kristen, utan där har tron kallnat till ligkiltighet. Så förebrådde Jesus evangeliets nio män som botats från spetälska för sin otacksamhet, medan den ende som vände om för att lova Gud fick mottaga avlösningen för sina synder. Tacksamheten är en oundviklig och nödvändig följd av tron.

För den moderna människan har tacksamhet kommit att betyda något annat, en känsla av tillfredställelse, att vara nöjd och belåten med livet och tillvaron, och att få tillfälle för självförverkling.

Människan har placerat sig själv i centrum. Vad finns det att vara tacksam för när man menar sig åstadkommit allt själv? Med det egna förnuftet har vi utökat det vetenskapliga kunnandet och gjort stora tekniska framsteg. Med egna stora ansträngningar har vi byggt ett välordnat samhälle där ekonomin förväntas växa utan begränsning och skänka allt större välstånd, så att vi ska kunna bli ännu rikare och leva ännu bättre. Med modern medicinteknik och avancerad vård ska alla få leva friska, långa liv. Allt sådant kallar man högtidligt mänskliga rättigheter som ingen ska kunna förvägras.

Vi lever idag i ett samhälle präglad av ett välstånd som människorna i forna tider bara kunde drömma om. Ändå tackar man inte Gud som har gett oss allt detta. Paulus skriver: "Ända från världens skapelse ses och uppfattas hans osynliga egenskaper, hans eviga makt och gudomliga natur genom de verk som han har skapat. Därför är de utan ursäkt. Fastän de kände till Gud, prisade de honom inte som Gud eller tackade honom." (Rom. 1:20–21)

Istället blir människan förbittrad och otacksam när verkligheten inte når upp till idealen, och världen inte ger allt det som fordras. Där någon drabbas av svår sjukdom höjs klagorop mot skyarna som vill ställa Gud till svars för oförrätten. En gud som inte ger allt till alla kan inte vara god och värd tillbedjan. Så talar otacksamheten i den oomvända människans hjärta. Den är en följd av syndens djupa fördärv, som kommit in i världen genom Adams fall och befläckt

varje människa redan i moderlivet.

Men Paulus slutord i dagens epistel slår hål på alla dessa själviska föreställningar. Han skriver: *"Tacka alltid vår Gud och Fader för allt i vår Herre Jesu Kristi namn."* (Ef. 5:20) Vi ska tacka Gud för *allt* – inte bara när vi får leva i välstånd och hälsa. Vi är skyldiga Gud vår tacksamhet även när vi möts av motgångar, sjukdomar och fattigdom. Tacksägelsen förutsätter och förhålligar Guds godhet och välvilja mot oss. Den vet att det är Gud som skänker oss vårt dagliga bröd, med allt vad det innebär.

Vi har alltså en stor tacksamhetsskuld mot vår skapare. Men detta kan i sig inte åstadkomma något annat än ett dåligt samvete. Budet "du skall vara tacksam" är lagens ord, och inte evangelium. Inga ansträngningar eller reflektioner över livets goda kan upptända någon sann tacksamhet. Detta kommer endast av pånyttfödelsen genom den helige Ande. Vår tacksamhet är alltså en av trons frukter. Så är kärnan i dagens evangelium slutorden *"Din tro har frälst dig."* (Luk. 17:19) Vi kan känna sann tacksamhet endast för att tacksägelsens Herre först har frälst oss, utan vår förtjänst eller medverkan, och låtit sitt heliga Ord verka i våra hjärtan. Vi har varit otacksamma, men Guds Son har tagit på sig straffet för detta och all annan synd. Kvar finns endast hans överflödande nåd över var och en som tror.

Jesus hjälper oss också att tacka, genom predikan och sakramenten. Så har vi i vår gudstjänst ofta tacksägelse, i psalmsång och i bön. Genom detta stärks också vår tro. Aposteln skriver: *Låt Gud i allt få veta era önsknings genom åkallan och bön med tacksägelse.* (Fil. 4:6) Tron ser med förtröstan och tacksamhet på allt gott som Gud har gett oss, och kan så frimodigt be om allt i förvisning om att också bli bönhörd.

Låt oss nu se på dagens predikotext. I den botade Jesus en man som i 38 år lidit svårt i en sjukdom. Troligen var han rörelsehindrad i någon form. Detta skedde i Betesda-dammen i Jerusalem. Man har återupptäckt den i arkeologiska utgrävningar, och funnit att den svarar väl mot Skriftens beskrivning. Den bestod av två sammankopplade bassänger. Här samlades mängder av *sjuka, blinda, halta och lama*. Orsaken till detta var en tro att just detta vatten hade kraften att bota sjukdomar. Om detta kan man läsa i äldre bibelöversättningar i vers 4, som talar om en Herrens ängel som då och då satte vattnet i rörelse, och den förste som steg ned i källan skulle då bli frisk. Den här versen återfinns inte i de äldsta och bästa handskrifterna, och har därför plockats bort från våra biblar. Troligen är det en marginalanteckning som

infogats i texten som förklaring till det som mannen sade till Jesus.

Hur det nu var med den saken kommenterade inte Jesus. Hans botemedel bestod inte av dammens vatten utan av Guds mäktiga och underbara ord: *"Stig upp, ta din bädd och gå!"* Det är samma undergörande kraft som när Gud i begynnelsen skapade världen med sitt ord. Jesus kunde göra detta eftersom han är Gud själv. Han är allsmäktig. Och genast blev mannen frisk.

Texten nämner inte uttryckligen något om mannens eventuella tacksamhet för detta stora under. Mannen kände inte ens till vem Jesus var. Men när de senare träffades på tempelplatsen sade Jesus till honom: *"Se, du har blivit frisk. Synda inte mer, så att inte något värre drabbar dig."*

Detta syftade inte till någon än värre fysisk plåga, utan det som är långt allvarligare, nämligen förtappelsen och den eviga eldens straff. Ingen sjukdom och ohälsa kan jämföra sig med det. Det straffet har Jesus röjt ur vägen, och vad är väl en tillfällig, timlig plåga mot frälsningens eviga glädje? *"Se, du har blivit frisk"*, sade Jesus. Det avsåg sannolikt inte bara mannens kroppsliga sjukdom, utan även hans andliga tillstånd. Han fick syndernas förlåtelse. Undret gjorde att mannen kom till tro på den som botat honom, och där tron fått fäste kommer också tacksamheten som dess frukt. Tacksamhet inte bara för hälsan, utan främst för frälsningens under. Den tacksamheten skulle han också visa genom att inte längre synda, utan leva efter Guds Ord.

När judarna anklagade honom för att bryta mot sabbatsbudet bekände han undret och makten bakom det. Han visste inte vad Jesus hette, men att den som botat honom också hade auktoritet över sabbaten, det bekände han. Det var en gudomlig auktoritet. När han vände sin väg till templet var det för att uttrycka sin tacksamhet i tillbedjan av Gud.

"Vill du bli frisk?" hade Jesus frågat mannen. Samma fråga ställer han till alla människor. Hans erbjudande är inte ett löfte om god hälsa och ett bekymmersfritt liv här på jorden, men väl den andliga friden som kommer av förtröstan på Frälsaren, som tagit bort all synd. När vi är modfälda och anfäktade, likt mannen som i många år misströstade om att någonsin kunna bli kvitt sin plåga, då ska vi lyssna till evangeliets trösterika löftesord, som genast gör oss friska. Då kan vi med tacksamhet och glädje lovsjunga Herrens godhet.

Amen.

Bön: Allsmäktige Herre Gud, himmelske Fader, du som inte tröttnar på att ge oss goda gåvor, utan all förtjänst eller värdighet, eller på att skydda oss för allt ont. Vi ber dig: Förläna oss, genom din Helige Ande, att vi av allt hjärta i levande tro erkänner din faderliga godhet och hembär dig tacksägelse och lov för allt gott du beskär oss, men främst för din största gåva, vår Frälsare, Jesus Kristus. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med

sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod, in till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Psalmer: 329, 270, 213, 390, 196, 193 (v. 12–18), 188, 297